

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЬ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library

на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК ІХ. Ч. 107 (1003).

ВІВТОРОК, 6. ВЕРЕСНЯ 1927.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, SEPTEMBER 6th, 1927. No. 107 (1003). VOL. IX.

Старий край просить негайної допомоги селянсько-робітничим жертвам страшної повені

РАДІОГРАМА ДО "УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ" ЗІ ЛЬВОВА.

Перед самим випуском цього числа нашого часопису отримали ми радіограму зі Львова наступного змісту:

Львів, 5. вересня.

"Українські Робітничі Вісті"
Причард і МакГреггор,
Вінніпег.

Підарпаття під водою. Шкоди страшні. Організуйте допомогу працюючим Західній Україні. Лист слідує. Селянсько-Робітничий Комітет Допомоги Жертвам Повені.

Такого можна було й сподіватися. Телеграфічні повідомлення про велике нещастя у Східній Галичині, що появилася буди в останні дні в пресі, свідчили про жалюгідне становище, в якому опинилися там десятки тисяч українських селян та робітників внаслідок повені. Одержана нашою редакцією радіограма зі Львова підтверджує наші побоювання і свідчить про негайну потребу допомоги жертвам повені.

НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

В редакційній статті, у цьому числі, ми говорили про цілі кроки підприємства в цій справі наші організації. Як тут у нас, в Канаді, так в старому краю, на селянсько-робітничу горе відгукується негідно самі-ж такі селянсько-робітничі організації. Іншаке й не може бути. Хто інший дасть порятунок робітникам та селянам, як не їхні робітничо-селянські організації.

Нехай же всі робітничі та фермерські організації негайно візьмуться організувати спосібом до збирання фонду на допомогу нашим потерпілим братам. Розкажіть всім нашим робітникам та фермерам про велике нещастя, що навістило наших братів у Східній Галичині та про потребу порятунку для них.

Кличте всіх на допомогу!
Не провалітьте справи! Робіть це зараз!

ВОДА ЗАЛИЛА 600 СІЛ, А 250 СІЛ ЗНИЩИЛА ЦІЛКОВИТО.

В ГОРАХ ВРЯТОВАНО ВІД ПОВЕНІ 300 ДІТЕЙ, ПРО СУДЬБУ ЯКИХ НІХТО НІЧОГО НЕ ЗНАВ.

ВАРШАВА, 2. вересня. — Сьогодні врятовано в горах Галичини 300 дітей, що перебували два дні без поживи і без даху над головою на зливній, загнаній в гори повенню. До сьогоднішнього ранку ніхто нічого не знав про їхню судьбу.

Вода вкриває 6,000 квадратних миль простору, але піднялася нині вже небагато вище і загальною сподіються тут, що вона вже вище не підніметься. Шкоди обраховують на шоймай-менше двадцять мільйонів злотих.

600 сіл залиті водою. Між Львовом а Стримом вода вимчала цілковито й знищила 250 сіл. Околиці Бориславу потерпіли великі втрати. Один збірник нафти геть зірваний сильною й швидкою струєю води.

Польське правительство визначило 1,500,000 злотих на негайну напору мостів. Міністер внутрішніх справ згуртком інших осіб виїхали сьогодні вранці в околиці, залиті повенню.

Варшава надіється, що вода у Віслі підніметься на яких 12 стій і залиє значний простір столиці Польщі.

ВЕЛИКА ПОВІНЬ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

ЛОНДОН, 2. вересня. — З Відня телеграфують до "Експресу Телеграф", що повінь в подуново-східній Галичині спричинила нещастя, як про це говорено попередно.

Донесення говорять, що більше як 300 осіб втопилося, а багатьох захопила вода разом з будинками скорше, як вони зорієнтувались про небезпеку.

Повінь захопила більше як 200 сіл. Великі зливи продовжуються.

ВЕЛИКЕ БЕЗРОБІТТЯ НА БУКОВИНІ.

"Форветс" доносить, що сторічнецьке робітництво переживає велику кризу. Не тільки щоденні, але й добре кваліфіковані робітники не мають роботи. Шкіряна фабрика Льбля, в якій працювало більше сотні людей, стоїть без роботи. Навіть будівельна робота зовсім припинилася. Між тим, як минулого року на будівельних роботах працювало

багато робітників, у цьому році не поставлено ні одного будинку. Також і в інших ділянках промислу — безробіття. З огляду на винищення лісів, зупинився експорт дерева, а в слід за тим, величезне безробіття серед пильщиків. "Роботи можна-б знайти", колиб румунські "бакшичі" піклувалися про громадське добро. Але газлом цих управителів Буковини — бери, поки ще можеш брати, а за все інше, хай бог журиться".

ВІЙСЬКА ПІВНІЧНОГО ГЕНЕРАЛА ПОТЕРПІЛИ ПОРАЖКУ.

Страшна пошесть косить населення Китаю й ряди націоналістичних армій.

ШАНГАЙ, 2. серпня. — Після всіх вістей, які отримано в Шангаю, виходить правдою, що армія північного реакційного генерала Сун Чун-Фана потерпіла великі невдачі. Їй не вдалося переправитися на подуновий бік ріки Янцзе, хоч мала до цього всі потрібні приладдя.

Вона старалася в двох місцях перейти ріку Янцзе, коло Чінкуну і коло Нанкінгу, але в обох місцях полудневі війська цієї наступ відбили. Втрати північних військ виносять 20,000 людей.

Полудневим арміям знову отворена дорога до наступу на північ.

ЛОНДОН, 3. вересня. — Спеціальна телеграма до часопису "Дейлі Мейл" доносить, що між націоналістичною армією в Нанкінг появилася страшна зараза холери і значне число жовнів націоналістичної армії впало її жертвою. Холера появилася перш між цивільним населенням, яке вмирає сотками. Тіла померлих лежать нехоронені по вулицях. Лікарська поміч недостаточна.

Після донесень цієї депеші холера поширюється вже і в Шангаю також, бо вода в ріці Янцзе, яка перепливає попри Нанкінг і впадає до моря коло Шангаю, є заражена бактеріями холери.

В ШКАГО ЗАСТРАЙКУВАЛИ ОПЕРАТОРИ ФІЛЬМОВИХ ТЕАТРІВ.

ШКАГО, Ілл., 30. серпня. — Більше як 400 театрів в місті і на передмістях стоять пусткою наслідком страйку кінотеатральних операторів.

Коли власники театрів Белмонт і Орфеум відказалися прийняти до праці чотирох операторів, юнія викликала на страйк всіх своїх членів в цілому місті. В зв'язку з страйком операторів осталося також без праці 25,000 інших робітників, що були заняті в театрах. Обчислюють, що кожного вечера пів мільона осіб є позбавлені спомоги бачити муніг-підчер а за те продавці радіо-апаратів збільшили свій бізнес.

Переговори між юнією робіт-

ників а товариством власників театрів перервані. Представники юнії заявили, що побіда-страйкерів недалека, бо страйк обійв всіх робітників 100 процент.

В ПЕНСИЛВЕНІ ВПАВ СНІГ.

ПОРК, Па., 27. серпня. — Сьогодні ранком мешканці міста не мало здивувалися побачивши, що літня зелень, почала "вкриватися" снігом. Старі люди заявляють, що це перший раз за час їх життя, сніг навістив цю околицю в місяці серпня. Температура сьогодні виносилася 48 степенів вище зєра.

ЧЕРВОНА АРМІЯ Є ВЕЛИКОЮ ШКОЛОЮ ДЛЯ ПРАЦЮЮЧИХ.

БЕРЛІН, 27. серпня. — В часописі "Любекер Фольксботе" появилася цікавий і чи не одинокий того рода опис Червоної армії з під пера бувшого офіцера кайзерової армії генерала фон Шенайха. Він каже, що так радянська кішота, як ліхота не уступають місця в нічому найдішше вправлений німецькій армії з давніх часів. Їх виконання різних військових вправ, їхня справність, поворотність, одежа і т. д. є першокласні.

Генерала Шенайха зацікавив неімовірний ентузіазм п'ятерою у всіх жовнів та їхня класовата загальна свідомість.

Разом з селянськими кадрами для усунення неграмотності, Червона армія є найбільшим чинником народньої освіти. Річ ясна, каже генерал фон Шенайх, що підставою цієї освіти є марксистський погляд на світ — себто, що одинока раціональна влада на світі, це робітничо-селянська влада, а одинока справедлива система про-

дукції і розподілу, це комунізм. Тому генерал вить, що Червона армія є умислово більше звязана з економічною системою Радянського Союзу, чим котрабудь капіталістична армія.

НОВА ФАБРИКА МАКАРОНІВ У ВІННИЦІ.

Відділ місцевої промисловости у Вінниці починає будувати нову макаронну фабрику, котра продукуватиме 1,000 пудів макарону на добу. Рівночасно будуть велику овочесушарню, яка осушувати буде 600 пудів садонины на добу.

ВИРОБИЛИ 3,200 ВАГОНІВ

Крюківські вагонні майстерні випустили за останній піврік 200 пасажирських і 3,000 товарних вагонів, що дає збільшення проти попереднього півроку на 15%. Рівночасно чийсь робітників збільшилося на 6%.

ОРГАНІЗОВАНА МОЛОДЬ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЗАГРОЗИ ВІЙНИ.

Старанням Ліги Комуністичної Молоді, Секції Молоді ТУРФДім і Клубу Молодих Робітників у Вінніпегу відбулося в неділю, 4. вересня в Ріджент театрі масове віче, на якому промовці звертали головну увагу на небезпеку війни і потребу боротися з нею. Головував т. Дж. Герд, а промовляли т.т. Цвайгман, Гуменюк і Виворський від організації молоді і т. Л. Моріс від Комуністичної Партії.

В концертну програму входила гра на мандолінах Молодшої Групи Дівочої Мандолінової Оркестри відділу ТУРФДім і декламація т-ки Джін Юн. Загально-ж відсвяткування Міжнародного Дня Молоді відбулося дуже успішно.

Поверх 700 робітників і робітниць взяли участь в цим святі.

НЕ ТРАТЯТЬ НАДІІ НА ПОБІДУ РЕВОЛЮЦІЇ.

МОСКВА, С.Р.С.Р., 30. серпня. — Дружина Сун Ят-Сена і Євген Чен, бувший міністер заграницних справ танковського революційного правительства, ідуть через Хабаровськ до Москви.

У відповідь на привітання представників Комуністичної Партії Чен заявив, що "Сварня між вуганськими генералами не знищила лівого крила Кумінтану. В боротьбі, яка розвинеться в недалеких майбутнім, ми вступимо повести революцією до побіди, об'єднавшись з Комуністичною Партією Китаю".

Євген Чен і дружина Сун Ят-Сена покинули танковського правительства після того, як воно стало контрреволюційним, почало давати ліві елементи Кумінтану і відказалося розвинути селянську революцію.

ЗАБОРОНИЛИ ВИЗД ДО РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

ПАРИЖ, 28. серпня. — Французьке правительство не видає більше позвонь своїм урядникам з комуністичними симпатіями їздити на вакації до Радянського Союзу в цілі студіювання радянської адміністрації.

Рівнож вислало французьке правительство розпорядок до усіх адміністраційних департаментів, яким наказує уневажити усі дозволи, видані вже урядникам на виїзд до Радянського Союзу. Цей розпорядок підписав прем'єр Пуанкарє і міністер фінансів.

САНАТОРИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Уряд Пилсудського стареться по всіх містах насаджувати своїх приклонників. До Львова має прийти новий воевода, новий куратор шкільної львівської округи, а також має бути зміненний директор поліції. На місці дотеперішнього д-ра Райлендера, має прийти головою стрілецької організації у Львові Шмаль, відомий зі своєї ворожих виступів проти України.

КООПЕРАТИВНИЙ БУДИНОК ІМЕНІ ЛЕНІНА В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 27. серпня. — Бритійські комуністи взялись за велике кооперативне діло. Іменно на передмістї Лондону Бетнал Грін, де колись були справжні слави своїми суницями гори, які опісля перемінилися в понурі, темні і затухлі робітничі квартали, що в них жили переважно ткачі і прядильники лондонських текстильних фабрик — вини на цілому бльокові пишеться перший того рода в Англії апартamentовий модерний робітничий будинок, названий в честь Леніна — "Ленін Істейт".

Пого шойно тепер відкрили до ужитку.

Будинок цей стоїть в нагляднім контрасті до убогих хатин, що стоять позад него. Він стоїть на півакровім бльоку на розі Кембридж Род і Пармайтер стріт. Його збудовано під наглядом комітету міської ради цього передмістя.

Великі церемонії відбулись при відкритті. Відкрито в мурі пропам'ятну таблицю з мармуром з золотим написом імені тих комуністичних і соціалістичних радних Бетнал Грін,

які ухвалили і провели будову цього бльоку. В святі відкриття брала участь велика маса працюючих.

Вночі електричний апарат освітче напис "Ленін Істейт" і його з далека видно, а новістю є те, що робітники-пенсіонери не будуть платити окремо за електрику, бо її уживання є включене в ренті, який платиться до міської ради Бетнал Грін.

В бльоку міститься 32 помешкання, уряджені найновішим способом. До кожного є окремих вхід і всі мають дві або три кімнати до спання. Стіни є непроникні на голос. Шафи на одежу і кабінети на кухонне начиння є збудовані в стінах і становлять невідлучну часть помешкання. Є студня і гаряча вода. Рент виносить від \$3.75 до \$5.25 на тиждень.

До мешкання в цьому першому модерному громадському будинку золотосили вже 1,600 аплікантів!

Робітничі радні передмістя Бетнал Грін є певні, що з фінансового боку буде великий успіх.

ПОЛЬЩА ГРОЗИТЬ НОВИМИ ЦЛЮВІМИ ТАРИФАМИ.

ВАРШАВА, 27. серпня. — Польське правительство проголосило, що в протязі чотирох слідуєчих місяців цлюва тарифа буде підвищена на 100% для всіх тих країн, які не є забезпечені торговельним договором з Польщею.

Ця постанова діткне найбільше Німеччину, яка переговорює з Польщею через п'ять останніх років і не прийшла ще до якого результату. Головною порепоною в заключенню договору між обома країнами є те, що Німеччина не хоче згодитися на точку, на основі якої Польща може депортувати німецьких горожан.

НАГІНКА НА КОМУНІСТІВ У ЛЬВОВІ.

З нагоди тижня комуністичної пропаганди напад на польську міщанську пресу великий страх. Привід до цього дає те, що ночами організації молоді розкидають відозви, розділюють плякати, випускають червоними красками комуністичні гасла та вивішують червоні прапори. У зв'язку з тим львівська поліція перевела цілий ряд ревізій та арештувала кількох міщанських робітників. Ті сами відомості доходять також з інших мість, а головню зі Стрия, Дрогобича й Борислава.

ДОКТОРИ ВІНАЙШЛИ НОВЕ СРЕДСТВО ДЛЯ ЗАМОРЮВАННЯ.

БЕРЛІН, 27. серпня. — В цімецьких шпиталях випробовують нове средство до заморювання зване "авертін" і проби показують, що воно буде ужиточним додатком до теперішніх заморюючих средств, якщо воно не усуне їх цілком. Його не дають через маску так, як етер, хлороформ та інші теперішні анестетики, а тільки випускається його в формі плинну у кормбвий провід. Трубка, якою пускають пацієнтові етер, і платок, на який ляють хлороформ, є для хорого відстрашуючі і це ділає на них при операції уємно. Нове средство заморювання усуває цей страх, а тимсамим збільшує в пацієнта витривалість і від-

порність підчас і після операції.

Але найголовніше є те, що по операції слабого не болить голова і не нудить його в жолудку. Як він пробудиться і відізнаєся притомність, чуже себє ненає по звичайнім твердім сні.

Хемічний склад нового средства заморювання (авертину) є сполука етильового алькоголю з трома атомами броміни на місце трох атомів водня, які усунено з алькоголю.

По статистичним даним — на 10. липня працювало по великих руднях Донвугілля 95,360 робітників.

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Риб. Домі, на розі вулиць Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

НА ПОМІЧ ПОТЕРПІВШОМУ НАСЕЛЕННЮ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Східну Галичину знову навістило велике нещастя. Кажемо — знову, бо від часу світової війни ця частина української землі пережила одне нещастя за другим.

Грішні й важкі були відтак і "мирні" часи. А всі ці лиха доповнювала ще й природа своїми катастрофами.

Тепер же найновіше нещастя — неначе-б на довершення всіх попередніх — навістило Галичину.

Така найновіша катастрофа навістила Східну Галичину. Ного-ж вона найташче вдарила? Найташче вдарила вона українських селян і робітників, наших братів, тих нещасних хліборобів, що ось вже від 1914 року переносять на собі удар за ударом.

А хто даст їм цю допомогу? Від своїх ворогів допомоги вони зовсім певно не дістануть.

Ми щасливі тим, що маємо свої робітничі та фармерські організації, бо вони і в добрий і лихий час непередбаченого нещастя дають нам руку.

Слідом за цим починати повинні негайно піти всі українські робітничі і фармерські місцеві організації по цій Канаді.

На поміч потерпівшим від повені селянам і робітникам Східної Галичини!

ВИКЛИКАЛИ ВОВКА З ЛІСА.

Українська газета в Парижі, "Українські Вісті", опублікувала тайні документи тризубого уряду (петлюрівського).

"Українські Вісті" одночасно друкують ці документи у французькій мові та розсилають разом із газетою окремі додатки.

У відповідь Чемберлейнів "Українські Вісті" з 6. серпня знову вмістили листа Андрія Лівницького (головни директорі УНР), адресованого з Львова військовому міністрові УНР Сальському.

2.000 фунтів стерлінгів, з яких одну тисячу він висилає до Лівницького у Варшаву.

Всі ці зносини петлюрівців з англійськими урядовими колами відбувалися через англійського посла в Парижі, лорда Крю.

Петлюрівці таким оборотом справи дуже невдоволені. Токаржевський, який називає себе "принц де-Токарі", виступив у французькій фашистській газеті "Еко де Пари" з заявою, що він "зложив на руки прокуратора республіки жалобу" на "Українські Вісті" за опублікування фальшивих документів.

Та "Українські Вісті" є певні того, що ні шарлатанський "принц де-Токарі", ні ший петлюрівський "уряд" в суд не підуть, бо по перше, знають, що документи правдиві, по друге — лорд Крю ніколи не дозволить їм йти в суд та перед цілим світом викрити політику англійських твердолобих консерватів.

Далі газета заявляє, що буде друкувати фотографії інших документів, щоб переконатися, чи справді петлюрівці потягнуть їх до суду.

ОСТАННЯ ОСТОРОГА.

Стаття московської "Правди" про опозицію у Весоюзній Комуністичній Партіі.

Після довгого та пильного анти-радянські сили, на розклад обговорення, об'єднаний пленум діяльність якого вже тепер Центрального Комітету й пер розраховує внутрішні та закордонна контр-революція, що опозиція допомагає розвинути про порушення партійної дисципліни т.т. Зінов'євим та Троцьким.

Опозиція повинна була напередіти розкладу, що дає їй, як перетворює опозицію об'єктивно в центр консолідації анти-радянських сил, повинні були нарешті поставити перед опозицією рішуче питання: що-ж далі?

Опозиція повинна була напередіти розкладу, що дає їй, як перетворює опозицію об'єктивно в центр консолідації анти-радянських сил, повинні були нарешті поставити перед опозицією рішуче питання: що-ж далі?

Ось чому, як тільки лідери опозиції зрозуміли, що єдиний вихід з глухого кута, куди вони себе загнали, полягає у відступі та визнанні своїх помилок.

Тим-то ми маємо ще раз попередити партію, що гарантії миру ще немає. Разом з тим, ми говоримо, що партія зробила все, що могла зробити в усіх питаннях внутрішньої та міжнародної політики.

Тепер всім зрозуміло, що партія виявила найбільшу чуйність та надзвичайну в ленінській партії терпимість, обмежившись тільки висловленням суворого догани т.т. Зінов'єву й Троцькому, що стояли на чолі злочинної розколювальної діяльності мізерної групи опозиціонерів.

Те, що буде далі, залежить від самих лідерів опозиції. Партія з найпильнішою увагою стежитиме за тим, як будуть виконуватися обіцянки лідерів опозиції.

Одне з двох — або заява з 8. серпня стане за вихідний момент, щоб встановити в партії мир, або опозиція скористає з залишених вилазок, щоб знову розпочати атаку проти партії.

Ми хочемо, щоб ми мали мерщій кінець. Але коли всупереч бажанням партії заява з 8. серпня вмістила передову статтю з приводу справи Сакко й Ванзеті, в якій казуть:

АМЕРИКАНСЬКА ДЕМОКРАТІЯ В СВІТЛІ РАДЯНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Харківські "Вісті" з 9. серпня вмістили передову статтю з приводу справи Сакко й Ванзеті, в якій казуть:

"Американські Злучені Держави — країна найвищого розвитку капіталізму, найгірших класових протиривств. Але разом з тим Американські Злучені Держави — країна демократії. Ми знаємо, скільки мільонів доларів витрачає американська олігархія на виборачі, щоб запобігти машині демократичної держави, щоб забезпечити її як знаряддя класово-панування буржуазії. Але як раз гострота класової боротьби в Америці, велетенські потенційні можливості соціалістичної революції в цій країні — подеколи приводять до того, що звичайних демократичних метод класового поневолення уже не вистарчає. Тоді виходить на сцену природне доповнення капіталістичної демократії — політична провокація".

Навіви короткий перегад справи Сакко й Ванзеті, протести працюючих цілого світа та впертість американського суду, "Вісті" далі кажуть:

"Звідки така впертість у американській буржуазії, будь-що-будь покарати явно безвинних? Загалом поширена думка — щоб не визнати перед цілим світом нечуваної злочинності класового буржуазного суду. Звільнити невинних — це значить признати, що сім років влада по-шахрайському па-

магалася вбити їх, сім років топтала основні елементи права в демократичній державі, сім років практикувала провокацію. Олігархія не може піти на звільнення, однак, ще й тому, що Сакко й Ванзеті — протести робітники. За сім років Сакко й Ванзеті стали символом усього революційного руху простого робітництва в Америці, не опантованого тенетами американського професійного чернотенства, не задуреного продажним реформістським керівництвом. Американська олігархія чудово розуміє, що смерть її — саме від простого революційного робітництва і тому будь-що-будь намагається вбити його символ, щоб довести свою силу і здатність у слушний час порухуватися так само з усім революційним робітництвом Злучених Держав, як має порухуватися з Сакком й Ванзеті губернатор Фулер.

"Американська олігархія вивела остаточний присуд. Виставом двох робітників-революціонерів вона не досягне ліквідації робітничого революційного руху, тільки подешевить процес класового усвідомлення американського пролетаріату. І в дні немученого суду його над губернатором Фулером та всього американського олігархії він зуміє строкат піддати катом і катівські системи за смирінне знуздання з найкращих почувань солідарності міжнародного робітництва".

РОСКЛАД ЛІГИ НАЦІЙ.

Ліга Націй живе тільки один місяць в році.

Де-Жувенель, французький представник в Лізі Націй, зрезигнував з Ліги, заявляючи: "На Лігу Націй звертають увагу тільки протягом одного місяця в році, в інші одинадцять місяців про неї забувають".

Зрезигнувавши, Де-Жувенель опублікував у французькій газеті "Матен" і "Тан" статтю, в якій каже, що не дотримано принципів Ліги Націй про рівноправне представництво великих і малих держав тим, що відновлено політику європейського концерту чотирох великих держав (Англії, Франції, Німеччини й Італії).

Таке висновок дипломата... це й видатний. Орган французької компартії "Іманіте" з приводу цього пише, що осіня сесія Ліги Націй розпочнеться в тяжких обставинах: Англія далі прагне над створенням протирадянського блоку. Удар, що його наніс Жувенель, бе в першу чергу по головах прихильників Ліги Націй, Жуо й Поля Бокурра, лідерів Амстердамського Інтернаціоналу. Ліга Націй зі всіма своїми митотворцями й вожаками збрює імперіалістичних интри.

Та ще не засохла резигнація Де-Жувенеля, як зрезигнував провідник англійської делегації в Лізі Націй, Роберт Сесил. Зрезигнував, бо не погодився з політикою в Лізі Націй Чемберлейна, англійського міністра закордонних справ. Тут вже справа "роззброєння", яке недавно розбілося в Женеві під проводом Сесила.

ПОДОРОЖ "ДУМКА".

15. серпня "Думка" вїздить в 20. свою подорож. Вона тепер відвідає Черкаси, Дніпропетровськ, Дніпрельстан, Запоріжжя, Миколаїв, Херсон Молдавську Республіку, Вінницю, Козятин і Житомир.

МІЖНАРОДНИЙ ОГЛЯД ФЕЙЛЕТОНІСТА.

Досі ми думали, що в Порселі тільки хороша люлька (завжди з люлькою фотографується), а тепер бачимо, що в його була і непогана кулька. Таку кулю одав на паризькому конгресі, що ввесь чисто Амстердам у паніці.

— Треба вчитися в радянських профілетоністів! Треба позичити в них свіжості думок! Треба захищати здобуті російської революції!

Але від слів до діла — буває інше — дуже складний і кручений шлях.

Великих слів велику силу чули ми від п. Патека, наприклад. Давно вже чуємо. А дала маленький хвостик побачити тільки цими днями.

Невинний малюток, замерзлий безпритульник з різдвяного оповіданнячка — одне слово, Коверда — зазнає, здається, нової несправедливості. Жилося Коверді непогано в Мокотівській в'язниці, квітами його монархична шатія закидала, трохи не наради майбутнього уряду майбутньої царської майбутньої Росії відбувалися. Чекав замани довічної каторги на 15 років.

І раптом... Приїхав Патека до Москви, почув якихсь два слова від тов. Чернича — і відмовляє президент Коверді в помилуванні.

Приїхав Патека до Варшави, сказав якихсь два слова Пилсудському — і переводить Коверду до каторжної в'язниці. Так так! Нема правди в світі!

Минулої осені зібралися Роман Ролан і Арі Барбюс віддати Польщу, щоб дізнатися про справний стан політв'язня. Право-центрирова газета "Женісполіта" писала 12. серпня 1926 р.:

"На жаль, Польща не має колоній, куди вона могла-б вислати своїх інтернованих в'язнів, і тому ми маємо змогу побачити їх, тільки розстрілюючи по тюрмах".

Звідси — Польщі потрібні колонії! Шість абсолютно нових в колоніальному Іттанні.

Ув'язні собі, коли-б Ліга Націй погодилася з Польщею, та дала-б їй дієво колонію десь на Волинській Землі, що тоді було-б, та? Шо робилося-б тоді по таких Литвах, Естоніях та інших собі лімітрофах?

Халпа-б громадин просто кварталами, садівни-б і розстрілювали. Шоб Ліга Націй, з міркувань гуманності, дала колонію.

Дивний інше був отой державний розум, дивна державна люлька!

Гость Котко.

* Польський посол в Москві.

КОПАЛИНИ В АСФАЛЬТОВИХ ОЗЕРАХ.

У Каліфорнії коло Лос-Анджелеса тепер уже закінчують розкопання, що почали 17 років тому, так званих асфальтових озер-басейнів, в яких є величезна кількість асфальту. Знаменитий американський геолог, проф. Осборн, докладно описує наслідки цих розкопання, що надзвичайно збагатили наші відомості про доісторичні тварини.

У цих озерах знайдемо колюсальну кількість окремих кісток, і що особливо цілю, цілі кістки, що добре збереглися, багатьох, що до цього часу невідомих тварин третинного періоду. У ту добу асфальтові маси, що були до цього часу напівплинними стані, почали твердіти; тварини, що попали до цих басейнів, гинули й природним процесом консервувалися. Між иншим тут знайдено мамутів і кілька соток цілих кістяків величезних доісторичних волів.

КОЛО МУРУ

З рушницями під нахою верталася робітниця. Не як переможці з музикою й радістю кралися вони до своїх помешкань. Білі перемогли. Салдатні Носке панували, цілі групи робітників забрали салдати, як скотину навантажили на автомобілі, били, топтали ногами, штовкали. Других просто відшвырювали до штаб-квартир білих офіцерів та забито просто так, з волі тих, що їх заарештували. Поводи посувалася процесія заарештованих, з піднесеними догори руками здоважували. Повз фабрики й заводи, повз робітничі помешкання. Ні одного чоловіка не видно коло будинків. Кожного, хто вийде на вулицю, буде застрелено. Озброєні до зубів ідуть конвоїри. Бомби, рушниці з прикритими багнетами, сталіні шоломи густо-густо. Спереду та ззаду кулемети, а між ними, як живі мерці, йдуть заарештовані. Тут закравалена голова, там тягнеться один з розбитою ногою. Другий каляє та ллює кров'ю. Йому вибито зуби. Маленький присадкуватий робітник тримає догори закравалену руку, тріпає кров тече крізь рукав і капає з сорочки на землю. Хто ще не закраванися, того поб'ють по дорозі.

Ліворуч дороги відчиняється широка брама цегельні. Вони проковтує процесію. Части-

на йде з піднесеною головою. Другі дивляться в землю. Обережно, як покривля домовини, замикається брама. Офіцери, що вийшли на двір цегельні раніш, б'ють нагаями переляканих обліччя робітників. Салдатня шкряпуть зуби та режоче. Чотири чоловіки відштовхнуто в бік. "До стіни" ричить вигодана офіцерська паника. Чотири чоловіки стали біля червоного цегельного муру. Один металіст, один камєнір та два батраки.

Чотири пари очей дивляться на товаришів, чотири рушниці наладовано. Один із тих, що підлягають смерті, падає. Його схопили корчі. Офіцери режучуть, мов сичі, що не можуть бачити денного світла. Три рушниці наведено на трьох кандидатів смерті, що стоять четверта на того, що лежить на землі. Команда. Сальва прогремела, й чотири робітничих життя знищено.

Чотири тіла плавають у власній крові.

Нюдні голоси не піднявся проти. Нюдні телеграфічні апарати не рознесли цього по світу. Нюдна капіталістична, нюдна соціял-демократична газета-не сповістила про цей ганебний вчинок. Тому... тому, що ім до розстріляних байдуже. Тому, що вони ні графами, ні поміщиками не були.

С. К.

В АНГЛІЇ ГОТУЮТЬСЯ.

(Уривки з листа англійської комуністки.)

Вікна нашого невеличкого будинку відчиняються просто в парк, де роставаний один з великих аеродромів Англії, і нам добре видно все, що там робиться. Перша авіаційна демонстрація відбулася тиждень тому. Була чудова погода і дорога до парку захрилася догодних росквітших дових оздоблених рибом автомобілів. В середині аеродрому було багато дам у роскішних сукнях і діамантах.

Слід зазначити, що єдині представники робітничої класи на цих виставах були шкільні діти, забрані туди із школи, щоб показати їм, як Англія бореться із своїми ворогами. Картина була чудова. Аероплани атакували. Вони кружили й танцювали під музикою. Вони робили мертві петлі, надали, але не до землі, і знову залітали. Це загальною єдиною частиною свята, що ми могли спостерігати. Але, судячи за газетами і за оповіданням дітей, що були на аеродромі, воно було ще краще. Було збудовано дуже схоже на справжнє "тубільне" село, і аероплани

бомбардували його згори та спалили до щенту. В той же час аероплани атакували й бомбардували "революційну товпу".

Решта військових демонстрацій, що відбувалися вистежнень, мали на меті, на мою думку, показати Лондонцям, чого вони можуть чекати, коли почнеться майбутня війна. Ці "авіаційні маневри" полигали в трі у бій між двома ескадрами аеропланів по півтораєштух у кожній.

Я бачила найбільш переконливою й реалістичною частину виставки: сучинку двоох аеропланів, причім один з них улав на землю і згорів перед нашими очима. Я бачила, як мчався санітарний автомобіль і персонал із швидкої допомоги витяг із аероплана згорілий труп того, хто кілька хвилин перед тим був гарною й дукою молодого людинною.

Із газет ми довідалися на другий день, що коли-б це був справжній бій, то внаслідок такої одної битви ми мали-б не одного вбитого авіатора, а майже згоріла-б половина Лон-

дону. З будинку парламенту не залишилося-б ні салду. Наші голівні вулиці стали-б нездатні до руху через глибокі ями, вилиті в них бомбами. Повітря було-б отруєне, юрби тремлячих людей ховалися-б на станціях підземної залізнички, прислухаючися до розривів бомб і до огидного гуку сотень гармат. Так описували військові спеціалісти в газетах те, що сталося би, коли-б бомби були справжні бомби...

Не зважаючи на всі ці військові демонстрації, нам, англійським комуністам, дуже важко переконати робітників, що політика уряду веде до нової війни, наближає нас до неї з кожним днем. Робітники ні-

коли не бачать цих видовиськ. На них бувають тільки багаті, тільки представники той класи, що сама готує війну на оборону своїх пограбованих багатств.

Дуже важко переконати про безпеку війни жінок. Але все-ж я з кожним днем зустрічаю чим раз більше число таких жінок, що зрозуміли небезпеку. У майстернях, там де я працюю, і на вулиці я завжди з ними говорю, і я знаю, що пропаганда Партії Праці, а особливо комуністичної партії, має успіх та що тисячі робітників сповнені рідущістю, і сперекаються, і накреслюють плани на випадок війни.

Маргарета Берд.

В АМЕРИЦІ ЗРОСТАЄ БЕЗРОБІТТЯ.

Вже й департамент праці в Вашингтоні признає, що індустріальний рух в Америці стає повільнішим, та що внаслідок цього шириться безробіття. Про робітничі положення в липні департамент видав 16. серпня огляд, який (в повному тексті) означає слідує факти:

"Огляд індустріального заняття за липень виявляє, що в цілій країні є дещо безробіття. Деякі великі індустрії поменшили скількість своїх робітників та обмежили розклад своїх операцій. Це було здебільша наслідком звичайного літнього сповільнення в індустрії, яке в липні тим більш помітне, що того місяця відбувалося звичайні зміни і направи по заводах та робітничих підприємств, а це вимагає звільнення багатьох робітників на короткі час. Це є також час вакацій, в які багато робітників і робітниць відходить від свого заняття."

З округа Нової Англії сповіщають про значне поліпшення в індустрії вугля. Багато з тих фабрик, що передчасно працювали лише скороченим часом, вернули до праці пов-

ного часу, а в місцевостях, де продовжується скорочення часу, збільшено число робітників. В автомобільній індустрії поменшувалося дальше число робітників і протигом серпня значна скількість тих робітників оставала без заняття. В центрах залізничного і сталевиробництва скількість робітників поменшилася, здебільша внаслідок сезонних причин.

В текстильній індустрії більші замітних змін не було. Багато фабрик працювало дальше за планом скороченого часу, і в деяких місцевостях існує наближка цього рода робітників. В залізничних заводах число робітників також поменшилося протигом того місяця.

В будівничстві був помітний занепад і в будівельних професіях є багато людей без заняття. Велике число простих робітників знаходять заняття при шляхних уліпшеннях і будові шляхів. Зростає попит на фермерських робітників, особливо в пшеничній полісі, де живна вимагає додаткових робочих сил, але в більшості місцевостей потреби спровадження робітників не було."

ЩО СКАЗАВ БЕСКИД ПЕТРУШЕВИЧОВІ.

"Підчас інформаційної подорожі чехословацьких журналістів по Закарпаттю, редактор "Вечера" розмовляв з губернатором Бєсکیدом. Між іншим губернатор задав про нього стрічу з Петрушевичом у міністра освіти Бєхине. В розмові Бєсکید остерігав Петрушевича перед українською пропагандою на Закарпатті і підкреслює, що "Українці не мають ніякого права говорити іменем закарпатського населення на міжнародному форумі, бо Закарпаття ніколи до України не належало ані не старалося ніколи о злуку з Україною".

Демонстративна заява губернатора не відповідає правді, бо по розв'язанню австро-угорської монархії серед широких українських мас на Закарпатті задувало гасло злуку з Україною. Дня 8. листопада 1918 р. велике віче українських широких мас серед великого одушевлення рішало відорватися від Мадярщини і злучитися з Україною і вибрало для поширення організації Революційну Раду. А на з'їзді в Хусті дня 21. січня 1919 р., в якій брало участь 420 легітимованих з кожної громади посил, ухвалено також злуку з Київом, вибрано "Руську (Українську)

ТИ, ЩО ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ САККА І ВАНЗЕТІ.

Народню Раду" й вислано до Києва делегацию."

І ніхто інший як сам амбітний і ласий на почесні Бєсکید при помочи галицьких москвофлів і інших агентів чеської влади перевели "добровільне" прилучення Закарпаття з Чехословацькою республікою.



Судья Теер, що засудив на смерть невинного Сакка і Ванзеті.



Губернатор стейту Массачузетс Фулер, що не хотів звернути езекуцію над Сакком і Ванзеті. Самий Фулер є міліонером.



Алькоголь у людському мізку.

Понад 6,000 людських мізків дослідили американські вчені Делетер і Тейбер з метою визначити скількість алкогольа в пиві й у тверезих. Вивилилося, що пересічна доля алкогольа в мізку людей, що не вживають спиртних трюнків, становить дуже маленький відсоток — від 2,000-ої до 4,000-ої долі відсотка. У тих, що п'ють, відсоток алкогольа становить до 0.6.

Це пояснює ненормальності психіки, що спостерігаються в алкогольах. До того, коли відсоток не перевищує 0.1, ненормальності психіки не виявляються. При відсоткові 0.2-0.3, людина вже виявляє в своєму поведінні деякі хоробливі риси: відсутність свідомости обов'язку, приставання до інших то-що. Коли відсоток ще більший, хоріє всі психіка, а людина нічим не відрізняється від душевно-хороб.

СТОРИНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ.

КОНЦЕРТИ ВІННІПЕГСЬКОЇ МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ.

Ошава, Онт.

Дня 17-го й 18-го серпня ц. р. остануть на довго в пам'яті ошавського робітництва, яке мило нагоду почути концерти вінніпегської Мандолінової Орхестри.

Перший концерт відбувся в Нью-Мартин театрі. Салю на 800 кресел була заповнена по бері, а біля 500 осіб вернули домі із-за браку місця.

З цього першого концерту місцева англійська преса подала дуже прихильну рецензію про концерт, включаючи в неї й обширні інформації про організаторів Секції Молоді.

На другий день 18-го серпня відбувся другий концерт в салі Укр. Род. Дому, яка знову була переповнена так, що поперх три сотні людей мусіли вертати до дому.

Займав було-б розписуватися про те, як гарно цей концерт вийшов. Публіка була так опорохлена мистецтвом музикою, співом і танками, що завертала орхестру по кілька разів.

На концерті промовляли: г-н М. Білінська від Секції Молоді й г-н Т. Кобзей від Ц.В.К. ТУРФДМ.

Після концерту відбулася спільна вечеря, підчас якої промовляв г-н Т. Кобзей і представники місцевих робітничих організацій, які дякували своїм дорогим гостям за їх ширшу працю для українського робітництва й бажали їм якнайкращих успіхів в їх дальшій подорожі.

В год 12-ий вночі орхестра відїхала до Монреалу, лишаючи по собі милої спомини.

Щасливої вам дороги, дорогі наші товаришки! Ваша праця буде записана на сторінках історії українського робітничого руху.

Присутній.

Згадаю якотріє про два концерти в Келомі, де окрім українських робітників жене багато Англійців, Італійців і ин. Тут відбулося два концерти: один на 12 серпня, а другий на 16 серпня ц. р. Можна сміло сказати, що такий гарний концерт в цій місцевості ще ніколи не було. Орже й не диво, що вся публіка, без огляду на народність, була впрест захоплена ними, чого найкращим доказом є цей факт, що другий концерт на 16 серпня відбувся тільки на домагання чужої — англійської та італійської публіки.

В цілій околиці говорять чужинці дуже багато про ці концерти з великим приношенням і симпатіями до української робітничої молоді, яка вже в дитячих літах робить таку велику культурну роботу між українським робітництвом.

Так-то воно, так! Чужі народности ухвалять сьогодні українську робітничу молоді, захоплюються її прекрасним співом, музикою й танками, а тимчасом зливають з повагою і прихильним говорити про український народ вгадаль, — а в той самий час свої-ж такі незгодляки, що вже й ведучать себе патріотами, троять, п'ють, б'ють, обидують і найближчі діломи накласти ширять про цих молоденьких наших культурних працівників. Безсоромні пересерні — тай тільки!

Теодор Тепашинюк.

ВІЧА ТОВ. І КЛИБАНОВСЬКОГО.

Нордгег, Алта.

До нашої місцевості загоствив вестером, дня 20. серпня ц. р. тов. Клібановський, організатор Р.З.Т. і ТУРФДМ. В суботу ввечерю скликано збори, на які приїхали всі члени й членкині Р.З.Т.

Товариш Клібановський говорив про інтелегенцію. Не буду тут наводити повний зміст його промови, яка тривала близько 4 години. Скажу лише, що вона була неспівнятною цікавою.

Маммо трудових інтелегентів, що працюють в користь пролетариату, але більша частина інтелегенції знаходиться в буржуазній таборі. Ця інтелегенція живе нещасливо. Опору буржуазні жадного не ставлять, а наші, помаже буржуазія поновляють робітничу кулію. Ця інтелегенція вірять в буржуазні обічки.

На другий зборі тов. Клібановський говорив про трей-юні й широкую повстання, як за інтелегенцію працює лише крило для робітничої класи. Тов. Клібановський задав і про роботу ТУРФДМ. Не обійшлося в без того, щоб не згадати й про Комуністичну Партію. Тов. Клібановський говорив про тактику Комуністичної Партії. Й про авторитет, який має партія серед робітництва.

Третій масові збори відбулися в неділю ввечерю. Тов. Клібановський поговорив, яку користь приносить Р.З.Т. для членів й членкині. А нарешті заговорив про те, як не є ще членами Р.З.Т., щоб випередити до нього. На цей збір приїхало чотири нових членів. На цих масових зборах показався жалюгідна байдужість нордгегських жінок, бо хоч тов. Клібановський поговорив, яке значіння має Р.З.Т. на випадок слабости або каліцтва, то проте ця справа для жінок нашої місцевості, була зовсім неінтересна. Ні одна не вписалася на цих зборах до Р.З.Т. Та годі тут вгадати, чи не жіноча впертість, чи може темнота.

На четвертих зборах тов. Клібановський говорив про БОК й широкую повстання, яку користь приносить БОК для українського робітництва.

Визвав товаришів й товаришок з других місцевостей, щоб ніколи не приїждо до них т. Клібановський, вони старалися бути на зборах й користати з його бесід.

Робкор. Ю. Одишський.

ДИТОЧИЙ КОНЦЕРТ.

Кічнер, Онт.

В неділю, 28. серпня ц. р. українське робітництво в Кічнері й Ватерлоу, Онт. мало нагоду послухати диточий концерт, якого тут ще ніколи не було.

Першою товкою було мале діточе представлення в 1. ді, на другу товку приїхали українські народні танки, а на кінець виступали маленькі діти (дівчатка) з грою на мандолинах. Ця третя товка зробила чи не найбільш приємне вражіння на всіх присутніх, бо ці маленькі мандолістичні грали на приладу гарно, дарма що самі вони були не-багато більші від своїх мандолин.

Також і в представленню вивалялись всі діти на загал дуже добре, зате танки вийшли середньо, але це тому, що наука танків триває заледо 2 місяці і за той час годі вимагати від дітей чогось кращого.

Публіка, яка була дуже захоплена грою цих маленьких артистів, подарувала їм трюнкию оплесками.

На закінчення годіється сказати, що успіх цього діточого концерту трієди завдячити в першу чергу ширій й невпинній праці тов. Кошуріні, який вчить дітей гри на мандолинах, і тов. Федоровому із Вест-Торонто, який вчить дітей українських народних танків.

За цю їх ширшу працю намагається їм признання й подяка.

П. Тушак.

КОНЦЕРТ ЕДМОНТОНСЬКОЇ МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ.

Келомі, Алта.

В нашій майстерській околиці загоствив мандоліновою орхестрою з Едмонтону й дала шлу мизку концертів Келомі, Лоскар, Мангетей Парку й інших місцевостях.

АПТОН СІНКЛЕР.

МЕНЕ ЗОВУТЬ ТЕСЛЕЮ.

Повість про друге прищестя. (Переклад з англійського Євгена Каскненко.)

І очі його блимнули огнем. — Та й шкарне-ж ім'я зметикували ви для Америки! Я-б дуже дивувався, коли-б воно не вчепилося за неї.

Тесля став роспитувати далі про його нелегальну організацію і про її членів. Відразу було видно, що молодий Джон Колвер дуже вповодобав йому. Пророк посадив його біля себе і попорхав прочитати кілька віршів. А відчувши їхню життєвість і красу, він поклав руку на плече молодого поета. І тут знову спогоди дитинства заворушилися мені в мозку. Чи-ж не було колись ученика, іменем Іоан, улюбленого над усіх?

XIII

— От що роблять з нами газети, — закінчив Джон Колвер. — А внаслідок їхньої брехли відбулося кільканадцять судів Лічча; і тепер по тих Західних Штатах пиймається з червоною картокою коштує життя.

Так перейшли ми на тему про непротівлення злу. Я сидів і з дивно перемішаним почуттям симпатії й протесту слухав розмову цього гуртка бунтівників усіх напрямків і відмін — з привиду того, чи справді можна робітникам визволитися, не вживавши жадного насильства. Лагідний товариш Ейбел мусів визнати, що соціалісти в своїй політичній роботі фактично, хоч і в замаскованому вигляді, вживають насильства. Вони змагаються опанувати державу голосуванням; але-ж держава завжди була знаряддям насильства, отже, вона й надалі забезпечуватиме виконання своєї волі насильством.

— Ви анархіст, — сказав соціалістичний правник, звертаючись до Тесли.

На моє здивування ці слова Теслю ані трохі не вражали.

— Раз я не визнаю жадної сили, крім любови, то як я можу мати щось спільного з владою? — озвався він.

Тим часом, з дозволу заходили все нові люди, і незабаром у невеличкій кімнатці не можна було й повернутися. Так розпочалися справжні збори. Я почув тут такі дивацькі думки, що ніколи й не згодувався раніше про їх існування на світі. Я силкувався на ображати; але я думаю, що кінець-кінцем не пошкодило-б сказати кілька слів і в оборону звичайних людських одиниць — без членських карток; отже я почав подеколи вставати лагідні уваги, наприклад — що на світі є чимало людей, що не люблять своїх ближніх, що їх одразу не навчи-

тіє любови, і що може-ж на деякий час треба й притиснути цих людей. Другим разом я зауважив, що робітники ще, мабуть, не досить виховані, щоб опанувати промисловість, що вони, мабуть, потрібуватимуть допомоги з боку нинішніх хазяїн.

— Саме щоб надбати трохі більше освіти, — закінчив я.

Джон Колвер засміявся, і це був перший прикрий сміх, що я від нього почув.

— Освіти від хазяїн? Освіти з кінця полісменського кия?

— Друже мій, — відказав йому я. — Я знаю, що багато підприємців — справді дикуни, але-ж є й чимало інших, гарних людей, що охоче змінили-б систему, охоче почали-б щось робити, коли-б лише знати, що саме треба робити. Але хто їм це скаже? Візьміть, наприклад, мене. У мене велике багатство, що я його не заробив. Але що я можу робити з ним? Що скажете мені ви, м-р Тесля?

Я звернувся до нього, як до справжнього авторитета. Та й усі інші чекали на його відповідь. І він без вагання відповів:

— Продайте все, що маєте, і віддайте безробітним.

— Гаразд, — сказав я. — Але чи-ж може це розв'язати питання? Вони лише витратять гроші, а ми лишилося як раз в той самий місці, де й попереді були.

— Вони стали безробітним саме тому, що ви одняли од них оте незароблене "вами багатство. Віддайте його їм назад, — відказав Тесля.

А далі, бачучи, що це мене не задовольняє, він додав:

— Як тяжко багатій людині зрозуміти значіння соціальної справедливости! Справді, лег-

ше керівникові страйку вмістити правдиве повідомлення в вашому "Таймісі", ніж багатій людині зрозуміти значіння слова "соціальної справедливости".

Серед присутніх залунав сміх, і я замовк, залишивши хвилям розмови волю котитися далі без перешкод. Тільки пізніше зрозумів я ролю, що як раз оце їй зиграв. Я одразу впізнав св. Петра в Ти-Есі, але не пізнав у самому собі того багатого юнака, що спитав був поради, а далі одкинув її. "Почувши таке, він дуже зажурився, бо-ж був дуже багатий". Так і я знайшов своє місце в усій цій історії!

XIIII

Вони не помились коли скажете, що другого дня першою моєю думкою було писати за "Таймсом", прочитати, що там заподіяно мому пророкові. Само собою розуміється, справоздання про нього стояло на першій сторінці, на трьох стовпцях, із звичайним рекламним наголоском:

НАПАД АНАРХІСТІВ НА ЦЕРКВУ СВ. БАРТОЛОМЕЯ. ПРОРОК З БАНДОЮ ГОЛОДРАНЦІВ ПЕРЕПІНЯЄ СЛУЖБУ БОЖУ.

Я хутко перебіг очима справоздання. Розуміється, було написано, що Тесля силкувався повалити його преподобіє м-ра Сімкінсона, а прихильники пророка напали на присутніх парафіян. Мущу визнати, я відчув значне полєкшення, побачивши, що за мою невеличку ролю в усій події не згадано. Мабуть, дякую Тимотей таки наморочився з телефоном у неділю ввечері!

(Далі буде.)

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал "СВІТ МОЛОДІ"

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпегу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фермерської молоді.

Журнал цікавий і корисний так для дітей як і для старшої молоді. В кожному числі багато ілюстрацій.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати!

На цілий рік передплата вносить тільки 50 центів. Поодинокі число 5 ц.

Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

THE YOUTH'S WORLD
Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ЧИ КРАЩЕ ВІДКЛАСТИ В.О.К. НА ЛІТО.

Прочитавши два дискусійні дописи в 95, і 99 числах "Укр. Роб. Вістей" в справі В.О.К., я рівно-ж хотів висказати й свої думки про те, чи краще відкласти В.О.К. на літо, чи такі літні думки розпочати в цей час...

НЕЗАБУТНІЙ ВЕЧІР.

Вечір 14-го серпня в р. дивитись мавши сполучено в життю української колонії в Тиміносе, що того вечора відбувся масовий виступ учнів курсу народних танків під проводом т. Грекулі, який веде цей курс в околиці північного Онтаріо.

ЖАЛІБНЕ ВІЧЕ В ПАМ'ЯТЬ САККА І ВАНЗЕТИ.

Стараним міським комітетом Канадської Робітничої Оборонної Ліги в Монреалі відбулося дня 28 серпня в р. в Принс-Артур салі велике інтернаціональне масове віче для вшанування пам'яті мучеників Сакка і Ванзети, які були оббиті чорними американськими буржуазними катами.

ЛІТНЯ ШКОЛА.

Стараним Комуністичної Партії Канади відбулася в Салван Лейк, Алта., літня школа, яка тривала від 1-го до 21-го серпня, в р. Метою цієї школи було — познайомити старших робітників, як також молодих, які вчилися до неї, з теоретичною капіталістичною системою і з такими життєвими питаннями, на які буржуазна школа не дає ніякого пояснення, як наприклад: чому робітники переживають голод і холод і часто поповнюють самобитність? Чому стільки безробітних в капіталістичній ладі й що є причиною всього цього?

ДОПОМОГА СТАРОМУ КРАСВІ.

Свого часу було фінансовано на сторінках "Укр. Роб. Вістей" відозву до переселенців з Хоросткова, пов. Гусятин, які проживають зараз в Канаді й Злучених Державах Америки, а в цій відозві наші земляки зі старого краю просили за матеріальною допомогою будови Народного Дому в Хоросткові.

УВАГА, ТОРОНТО, ОНТ.

Ірл Бравдер, що повернувся якраз з подорожжя з революційного Китаю, виголосить лекцію в вівторок, 13. вересня в р. в салі Huyga Auditorium, 40 Елм вулиці на тему: "КИТАЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ".

Літо, це час дуже несприятливий для умов праці і не кожний курсант буде в силі видержати таку умову праці протягом 6-ох місяців. Зате-ж в літні місяці краще вчитися, чим в літні. Літньою порою менше учасників зможе прийти на цей курс, бо літо — це одиничний час в Канаді, коли можна дещо заробити.

Вечірку відкрив т. М. Гнатюк, який у своїй короткій промові пояснив значіння танків для фізичного й культурного розвитку нашої молоді і риторично вказав на те, що українські танки є творчістю українського працуючого народу, який творить їх в різні часи й в різних місцях української землі, як культурну творчість українського народу їх треба шукати й удосконалювати.

Віче відбулося з великим успіхом. Велика Принс-Артур сала була наповнена публікою в самі беріги. Сцена теж була відносно прибраною в червоні прапори, які були оббиті чорними стрілками. В салі на стінах були великі плакати, на яких були виспані великі чорніми буквами імена мучеників Сакка і Ванзети.

Лектором школи була т-ка Бюгей з Торонто, яка викладала так гарно й зрозуміло, що кращим учителям їй годі було-б знайти. Особливо, що й матеріал для лекцій підбирався найкращий, а саме: "Основи політичної економіки", "Імпериалізм", "Трей-коніонізм", "Революція й революти", "Марксизм і Ленінізм", одна лекція про Сакка і Ванзети й ще дещо, що робітникам треба сьогодні знати.

Вислухавши порозумно про Р.З.Т. не можна було не стати членом цієї великої родини робітників, що помагають собі взаємно на випадок слабости, каліцтва або й смерті когось з членів. Віче хоч-би вийшло під увагу лише те, що за чотири роки свого існування Р.З.Т. зросло до поверху 5 тисяч членів і виплатило біля 40 тисяч доларів допомоги своїм членам, а в квітні май десь 30 тисяч залогового фонду, то й це може переконатися кожного робітника, що йому необхідно належати до цієї організації.

Вступ 25 центів. Початок точно в годині 8.30 вечером. Проситись о як найчисленнішу участь!

ЦЬОГО НІКОЛИ НАМ НЕ ЗАБУТИ!

Вістка про страшну смерть Сакка і Ванзети, яких американська буржуазія брутально задурила, спаливши їх на електричній кріслі, пролягла дрючком мільйон світового пролетаріату. Ганебний мор над Сакком і Ванзеті — це новий доказ, що не ждати пролетаріату справедливості для себе від своїх гнобителів, бо її в них немає. Ця страшна подія в 20 столітті повинна відкрити й певно відбудеться оці мільйонами невідомим, які не сміють забути американським кропівником цього надбаного злощастю над невинними робітниками Сакком і Ванзеті і тисяч інших злощастливців над цією правдою кляскою.

Сольові танки виконали з успіхом т. І. Крамар, С. Кульчицький і т-ка М. Галушук, які виконали дуже добре. В масових танках Постоу схвиляла музика, яка граючи тільки один раз на генеральній пробі, не мала досить вперти. Найкраще вийшли Аркан, Катерина, Гапка, Караван, Угорка, Гора, Мелетина — добре вийшли Запорожені, інші всі танки вийшли середно добре.

Промови виступали на вічу в англійській, французькій, єврейській, українській, російській й італійській мовах. В українській мові говорив на вічу т. Василішин. Він безцінною остротою критикував буржуазних американських катів Стеву Масечуцу, який в палаті і ганебний спосіб замордували на електричній кріслі Сакка і Ванзети.

Мис українські робітники, що витрачаєте свого часу в Винніпегу до роботи на залізничній лінійській дорозі біля Естиван, Саск., звертаємося до редакції "Укр. Роб. Вістей" зі слідуною проською: Наш товариш Іван Яким, який вивчив був разом з нами до роботи, мусив покинути цю роботу через епілептичний напад, який кинув ним до землі. Проханнями державний час з нами, він одного разу мав що не страши життя під високим колом дівав несподівано атаку цієї нещасті. Через це саме форман звільнив його від праці й постарався віддати його даром до шпиталю в Винніпегу.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ Р.З.Т. В ВІННІПЕГУ.

Подается до відома всім членам Відділу Робітничого Запозомого Товариства в Винніпегу, що місячні збори відділу відбудуться в неділю, 11. вересня, в год. 2.30 по полудні в салі Українського Робітничого Дому. А що на програмі нарад зборів є важні справи до вирішення, тому проситись всіх членів і членкинь прийти на ці збори на означений час. Робітників і робітниць, що бажають стати членами Р.З.Т., радо вітаємо. Секретар-скарбник буде приймати членські місячні вкладки від год. 1-ої по полудні. Заряд.

МАСОВИЙ ВИСТУП ТАНЦЮРИСТІВ В САВТ ПОРКЮ-ПАПН, ОНТ.

Школа Українських Народних Танків при відділі ТУРФДім устроє в неділю, 11. вересня в годині 8. вечером в салі Фінляндського Робітничого Дому ПЕРШИЙ МАСОВИЙ ВИСТУП учнів і учениць зі школи танків під проводом інструктора т. І. Грекулі. В програму входять танки, в яких беруть участь діти і дорослі товариші і товаришки. Приходьте громадно і кличте своїх знайомих, щоб наробувати красою українських народних танків.

Е в мене 4-ох синів в шкільних віці, яких виста про замордування Сакка і Ванзети сильно вразило. І ці діти вже тепер кляжуть, що цей страшний день, остале ім в пам'яті так довго, доки на буржуазній "справедливості" не буде зметена з лиця землі. Вони вже сьогодні знають, що арештовано й укарано робітників за те, що вони несли табличку з написом: "Сакко і Ванзеті не повинні умерти". Вони знають вже це й багато іншого. Тому вони жадять години розраховку з тими невідомими потворами за непевною кров'ю десятків і соток тисячв працюючих.

Смерть цих двох робітників Сакка і Ванзети повинна відкрити оці там робітникам, які ще вірять в буржуазну "справедливість". І щобі надавати кропівний клас в найбільших і найбільшій борів, так робітники мусять організуватися, бо тільки при допомозі робітничої організації ми зможемо постіяти в обороні самих себе і в обороні наших передових товаришів, які ведуть нас до кращого і ліпшого завтра.

Небагато було зійшлося, бо й небагато є наших людей в цій місцевості; Але після промови т. Клябановського вийшло дев'ять членів і членкинь. А що було в нас двоє старих членів, то були молоденький відділ

НОВИЙ ВІДДІЛ Р.З.Т.

Дня 9. серпня в р. прийшов до нас місцевий відділ т. І. Клябановський і з того приводу ми склали мітинг в хаті т. В. Кіслюка, щоб вислухати промову т. Клябановського про значіння Робітничого Запозомого Товариства.

ПОДЯКА.

Мі. брати покійного Степана Гашина, що помер трагічною смертю в наслідок наїхання на нього самоходу в Порт Артур, Онт., 27. липня 1927 р., бажавмо висловити оцю дорожню ширшу подяку Робітничому Запозомого Товариству, як також всім учасникам його похорону за їх ширі симпатії й так численну участь в похороні нашого дорогого брата, а їхнього товариша.

ПОДЯКА.

Мі. брати покійного Степана Гашина, що помер трагічною смертю в наслідок наїхання на нього самоходу в Порт Артур, Онт., 27. липня 1927 р., бажавмо висловити оцю дорожню ширшу подяку Робітничому Запозомого Товариству, як також всім учасникам його похорону за їх ширі симпатії й так численну участь в похороні нашого дорогого брата, а їхнього товариша.

ПЕРШИЙ МАСОВИЙ ВИСТУП ТАНЦЮРИСТІВ У МОНТРЕАЛІ.



Стараним відділу ТУРФДім Школа Українських Народних Танків під проводом інструктора т. Виворського, устроє 10. вересня 1927 року в Принс Артур Салі вечір українських народних танків. Участь беруть діти й дорослі. Приходьте громадно. Початок точно в годині 8.30 вечером.

ПОДЯКА.

Мі. брати покійного Степана Гашина, що помер трагічною смертю в наслідок наїхання на нього самоходу в Порт Артур, Онт., 27. липня 1927 р., бажавмо висловити оцю дорожню ширшу подяку Робітничому Запозомого Товариству, як також всім учасникам його похорону за їх ширі симпатії й так численну участь в похороні нашого дорогого брата, а їхнього товариша.

ПОДЯКА.

Мі. брати покійного Степана Гашина, що помер трагічною смертю в наслідок наїхання на нього самоходу в Порт Артур, Онт., 27. липня 1927 р., бажавмо висловити оцю дорожню ширшу подяку Робітничому Запозомого Товариству, як також всім учасникам його похорону за їх ширі симпатії й так численну участь в похороні нашого дорогого брата, а їхнього товариша.

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал "СВІТ МОЛОДІ" що виходить у Винніпегу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фермерської молоді. Журнал цікавий і корисний так для дітей, як і для старшої молоді. В кожному числі багато ілюстрацій. Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати! На цілий рік передплата вносить тільки 50 центів. Поодиноким число 5 центів. Замовлення з гроши пошлюйте на таку адресу: THE YOUTH'S WORLD Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — — Winnipeg, Man.